

УДК 330.341.1:658.589:378.4

Касич А.О.*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту**Київського національного університету технологій та дизайну***Бурківська В.А.***студентка**Київського національного університету технологій та дизайну*

ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ЯК МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто економічну сутність поняття «трансферу технологій». Визначено, що характерною рисою сучасного етапу розвитку економіки є глибокі зміни в усіх її сферах, які впливають на процес трансферу технологій. Трансфер технологій – це процес інформування, поширення, передачі та впровадження результатів людського інтелекту та науково-технічних розробок від його розробника до кінцевого споживача з метою забезпечення технологічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоздатності підприємства, економічного ефекту від впровадження цих розробок за виконання умов платності. Інноваційний розвиток підприємства є незворотним процесом, який забезпечує спонтанні чи керовані переходи від одного неповторного стану до іншого через процес змін, метою якого є впровадження в організаційне, структурне та виробниче функціонування інноваційних технологій. Здійснення трансферу технологій відбувається на основі використання різних методів та інструментів. Запропоновано схему трансферу технологій у процесі інноваційного розвитку підприємства для українських підприємств.

Ключові слова: трансфер технологій, інноваційний розвиток, розвиток підприємства, інноваційний розвиток підприємства, механізм інноваційного розвитку.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрена экономическая сущность понятия трансфера технологий. Определено, что характерной чертой современного этапа развития экономики являются глубокие изменения во всех ее сферах, влияющих на процесс трансфера технологий. Трансфер технологий – это процесс информирования, распространения, передачи и внедрения результатов человеческого интеллекта и научно-технических разработок от его разработчика до конечного потребителя с целью обеспечения технологического обновления производства, повышения конкурентоспособности предприятия, экономического эффекта от внедрения этих разработок при выполнении условий платности. Инновационное развитие предприятия является необратимым процессом, который обеспечивает спонтанные или управляемые переходы от одного неповторимого состояния к другому через процесс изменений, целью которого является внедрение в организационное, структурное и производственное функционирование инновационных технологий. Осуществление трансфера технологий происходит на основе использования различных методов и инструментов. Предложена схема трансфера технологий в процессе инновационного развития предприятия для украинских предприятий.

Ключевые слова: трансфер технологий, инновационное развитие, развитие предприятия, инновационное развитие предприятия, механизм инновационного развития.

ANNOTATION

The article deals with the economic essence of the concept of “technology transfer”. It is determined that the characteristic feature of the modern stage of economic development is the profound changes in all its spheres that influence the process of technology transfer. Technology transfer is the process of informing, disseminating, transferring and implementing the results of human intelligence and scientific and technical developments from its developer to the end user in order to provide technological upgrades

of production, increase the competitiveness of the enterprise, the economic effect of the implementation of these developments, under the conditions of payment. Innovative development of an enterprise is an irreversible process that provides spontaneous or controlled transitions from one unique state to another through a process of change, the purpose of which is the introduction of innovative, structural and production operation of innovative technologies. Transfer of technology is based on the use of different methods and tools. The scheme of transfer of technologies in the process of innovative development of the enterprise for Ukrainian enterprises is offered.

Key words: technology transfer, innovative development, enterprise development, innovative development of the enterprise, innovation development mechanism.

Постановка проблеми. В умовах зростання значущості технологічного складника економічного зростання особливого значення набуває питання системного впровадження передових технологій, володіння якими забезпечує підприємству довгострокові конкурентні переваги. Відповідно, у контексті забезпечення технологічного розвитку важливим є як розвиток наукового потенціалу для створення технологій власними силами, так і активне залучення технологій, розроблених іншими підприємствами та організаціями шляхом трансферу. З одного боку, підприємства мають досить обмежену матеріально-технічну базу для здійснення самостійних досліджень, а з іншого боку, професійні науково-дослідні установи не отримуючи належного державного фінансування, потребують активізації співпраці з реальним сектором економіки. Саме розбудова відносин між наукою і бізнесом, що сприятиме трансферу технологій та їх апробації, дасть змогу забезпечити інноваційний розвиток підприємств на постійній основі. Здебільшого українські підприємства потребують активізації інноваційної діяльності, а реальним важелем цих процесів на цьому етапі повинен стати трансфер технологій. Ця проблема є актуальною та потребує осмислення з позицій використання всіх переваг та можливостей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання трансферу технологій знайшли відображення у наукових працях як зарубіжних, так і українських учених. Важливий внесок у дослідження проблем трансферу технологій здійснили вчені В. Соловійов [10], В. Титов [11], які розглядали особливості договірних відносин

між учасниками та виникнення обов'язків та прав щодо переданої технології. Трансфер технологій як діяльність розглядали Н. Артамонова [1], А. Шапошников [14], а з позицій комунікацій та взаємодії – Н. Чухрай [13], Р. Сеатон [16]. На основі процесного підходу, який було використано в працях В. Денисюка [2], П. Массея [15], В. Соудера [17], трансфер означає перетворення нової ідеї, розробки чи технології у комерційний продукт, забезпечений платоспроможним попитом.

Незважаючи на досить комплексне дослідження цієї проблеми, активність використання трансферу залишається низькою, а це визначає потребу у розробленні механізмів імплементації переваг трансферу технологій у практичну сферу на українських підприємствах.

Мета статті полягає в узагальненні теоретичних положень розвитку трансферу технологій у контексті обґрунтування складників механізму активізації участі українських підприємств у цих процесах.

Основні результати дослідження. В умовах глибокої системної кризи, постійних змін та жорсткої конкуренції серед суб'єктів господарювання головною умовою виживання і конкурен-

тоспроможності на ринку є їхня здатність до інноваційної діяльності та трансферу технологій.

Зарубіжні підприємства використовують трансфер технологій як спосіб просування на міжнародний ринок, а для українських підприємств – це можливість формування інноваційної системи на комплексній основі.

Трансфер технологій – інструмент поширення та впровадження технологій. У науковій літературі немає єдиного, універсального тлумачення поняття трансферу технологій. Наявні підходи до трактування відповідної категорії містять значні розбіжності щодо визначення сутності та форм трансферу технологій. Провівши аналіз наукової літератури, бачимо, що є певна спільність та відмінність поглядів вітчизняних та зарубіжних учених на формування методології трансферу технологій (табл. 1).

Опрацювання понятійної сутності трансферу технологій дає можливість визначити функції цього процесу:

- *функцію комунікацій* – інформування, поширення, передача результатів людського інтелекту та науково-технічних розробок від його розробника до кінцевого споживача;
- *функцію забезпечення технологічного розвитку* – перетворення інтелектуальної

Таблиця 1

Тлумачення категорії «трансфер технологій» (ТТ)

Автор, джерело	Базисний підхід, сутність	Характеристика
Ст. 1. п.13. ЗУ «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» [3]; В. Соловійов [10], В. Титов [11].	1. Передача технологій. Оформлюється укладенням договору, який визначає майнові права та обов'язки на технологію. Промислове освоєння технології покладається на реципієнта. Технології, створені в держсекторі, користуються фінансовою підтримкою держави.	Окреслена юридична сторона ТТ. Не визначена роль та мета здійснення ТТ.
Н. Артамонова [1], А. Шапошников [14].	2. Діяльність. Спрямована на створення умов для співробітництва підрозділів розробників із потенційними покупцями. Послідовність дій, у процесі яких знання, досвід, промислова власність вільно розповсюджується або купується підприємствами для впровадження як продукт або процес.	– Визначено взаємозв'язки між сторонами; хід утворення знань, досвіду, промислової власності, її розповсюдження, передачі, купівлі, впровадження.
Н. Чухрай [13], Р. Сеатон [16].	3. Вид комунікації та взаємодії. Застосування знань, цільове їх використання вимагає злагоджених дій двох або більше індивідумів. Взаємодія та взаємообмін інформацією між людьми протягом тривалого періоду. Економічні відносини у сфері використання нових систематизованих знань про виробництво продукції, застосування процесу чи надання послуги між її власником і споживачем.	– Визначена необхідність тісних взаємозв'язків між сторонами. – Не визначено процес перетворення знань в комерційний продукт.
Рада з наукових та промислових досліджень (CSIR), В. Денисюк [2], П. Массей [15], В. Соудер [17]	4. Процес. Перетворення інтелектуальної власності на фізичний продукт або процес, який генерує комерційну вигоду або може бути використаний на благо суспільства. Обмін навичок, знань, технологій, методів і зразків виробництва між урядами та установами для забезпечення НТП та більшої доступності для ширшого кола користувачів. Процес обміну знаннями, машинами, обладнанням, методами, процесами, а також об'єктами з метою полегшення доступу до науково-технічних розробок від першовідкривачів до наступної передачі потенційним користувачам.	Визначено роль, мету здійснення ТТ. Окреслено процес перетворення ідеї в комерційний продукт. Окреслено можливості використання людських знань і досвіду.

Джерело: розробка авторів

власності на фізичний продукт або процес, який генерує комерційну вигоду та обмін знаннями, машинами, обладнанням, методами, процесами;

– функцію забезпечення майнових прав та обов'язків, тобто укладання договорів.

Узагальнюючи вищевикладене, можна сказати, що трансфер технологій – це процес інформування, поширення, передачі та впровадження результатів людського інтелекту та науково-технічних розробок від його розробника до кінцевого споживача з метою забезпечення технологічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоздатності підприємства, економічного ефекту від упровадження цих розробок за виконання умов платності.

Для того щоб оцінити рівень залученості українських підприємств до процесу трансферу технологій, необхідно проаналізувати міжнародні рейтинги. Зокрема, Індекс глобальної конкурентоспроможності (ІГК) (субіндекс «технологічна готовність») та Глобальний індекс інновацій (GII) за версією бізнес-школи INSEAD. Глобальний індекс інновацій поєднує оцінки наявних ресурсів і умов для ведення інновацій (Innovation Input) та досягнутих результатів здійснення і впровадження інновацій (Innovation Output). Співвідношення отриманих результатів допоможе об'єктивно оцінити ефективність зусиль із розвитку інновацій. Порівняння показників проведемо в розрізі 2016–2018 років, а оцінку – щодо країни-лідера. Дані аналізу наведено в таблиці 2.

Наведені дані свідчать про низький міжнародний рейтинг України, а саме українських підприємств, і значне відставання від показників країн-лідерів за всіма показниками технологічного розвитку.

Взявши до уваги також прогноз аналітиків компанії The Economist Group, сестринської компанії журналу The Economist, маємо, що Україна опуститься на 39-е місце в рейтингу Technological Readiness («технологічна готовність») у період з 2018 по 2022 рік. Зараз, за оцінками авторів рейтингу, вона на 38-му місці. Прогноз покликаний передбачити, наскільки країни пристосовані до стрімкого розвитку технологій. Він спирається на три ключові показники: доступ до Інтернету та мобільного зв'язку, економічна інфраструктура (електронна комерція, електронне врядування та кібер-

безпека) та рівень інновацій. Цей останній критерій вимірюється видатками на дослідження, наявністю відповідної інфраструктури і кількістю патентів [9].

Проведений аналіз міжнародних звітів, результатів досліджень експертів та праць учених дав змогу узагальнити проблеми, що перешкоджають інтеграції процесу трансферу технологій на українських підприємствах:

- 1) зовнішня та внутрішня міграція науковців;
- 2) недостатні обсяги фінансування інноваційної діяльності;
- 3) низька інноваційна діяльність активних підприємств, що зумовлює скорочення частки інноваційної продукції як у структурі виробництва, так і в експорті;
- 4) низький рівень державної підтримки інновацій і попиту на високотехнологічну продукцію;
- 5) відсутність стимулюючих механізмів трансферу технологій.

Реалізація підприємством цілей стійкого розвитку у довгостроковому періоді часу значною мірою залежить від його здатності стати активним учасником трансферу технологій та сформувати необхідний обсяг фінансових ресурсів, на чому наголошено у тому числі в працях [4; 5; 6].

Для вирішення проблем імплементації трансферу технологій для українських підприємств необхідно розробити систему етапів цього процесу, яка би враховувала видовий склад технологічного обміну та методи його практичного використання.

Враховуючи досвід зарубіжних підприємств, виділяють безліч класифікаційних ознак, що і спричиняє видову різноманітність трансферу технологій: за формою, за призначенням, за засобами передачі технологій, за сферою та формою розповсюдження тощо.

У результаті вивчення видів трансферу технологій слід зазначити, що за сприятливого впливу внутрішніх і зовнішніх чинників процес трансферу технологій може бути розпочато з боку:

- підприємства-розробника технології / інноваційної розробки, який пропонує до передачі розроблену ним технологію, – прямий (класичний) трансфер закритих технологій/інновацій;
- підприємства, яке потребує впровадження інноваційних розробок та шукає технологію

Таблиця 2

Оцінка технологічного розвитку України згідно з міжнародними рейтингами

Показник	Показник країни-лідера 2016р.	Показник України/ (рейтинг) 7 – краща оцінка	Показник країни-лідера 2017р.	Показник України/ (рейтинг) 7 – краща оцінка	Показник країни-лідера 2018р.	Показник України/ (рейтинг) 7 – краща оцінка
ІГК	5,8 Швейцарія	4,0/79	5,9 Швейцарія	4,1/81	5,9 Швейцарія	4,1/81
ГІІ	66,28 Швейцарія	35,72/56	67,69 Швейцарія	37,62/50	68,40 Швейцарія	38,50/43

Складено за [18; 19]

для трансферу, – зворотний трансфер закритих технологій/інновацій, що є характерною рисою вітчизняних підприємств;

– підприємства, що потребує впровадження інноваційної розробки, розробника технології / інноваційного рішення для підприємства, за підтримки держави та інституційних структур галузевого, національного, міжнародного рівня – спільний трансфер створених відкритих технологій/інновацій.

Імплементация процедури трансферу технологій передбачає застосування певних методів, таких як: патентний або ліцензійний договір, договір про технічну підтримку, спільне підприємство, франчайзинг, стратегічне партнерство, придбання обладнання або сервісу, наймання іноземного менеджера або експерта, купівля іноземної фірми, прямі іноземні інвестиції, контракт про зворотні закупівлі, OEM угода. Вибір методу трансферу технологій повинен ґрунтуватися на аналізі самої технології, майбутньої стратегії співпраці з її розробником,

інвестиційних можливостях і технічних здібностях компанії у впровадженні інноваційних технологій [10, 12]. Варто розуміти, що чим складніша і масштабніша технологія, тим тісніша співпраця повинна бути між її покупцем і творцем. Трансфер технологій не закінчується тільки постачанням обладнання. Здійснення процесу трансферу технологій може ускладнюватись окремими випадками, що залежать від можливостей компанії і належності до різноманітних сфер діяльності суб'єктів трансферу. Враховуючи те, що об'єктом трансферу щоразу є нова технологія, вибір певного методу повинен бути чітко обґрунтований менеджментом підприємницької структури, оскільки помилкова стратегія фірми у здійсненні трансферу може призвести до негативних наслідків.

Курс на активізацію інноваційних процесів висуває завдання для українських підприємств щодо удосконалення системи управління трансфером технологій, яка передбачає: визначення потреби в технологічному розвитку, оцінку тех-

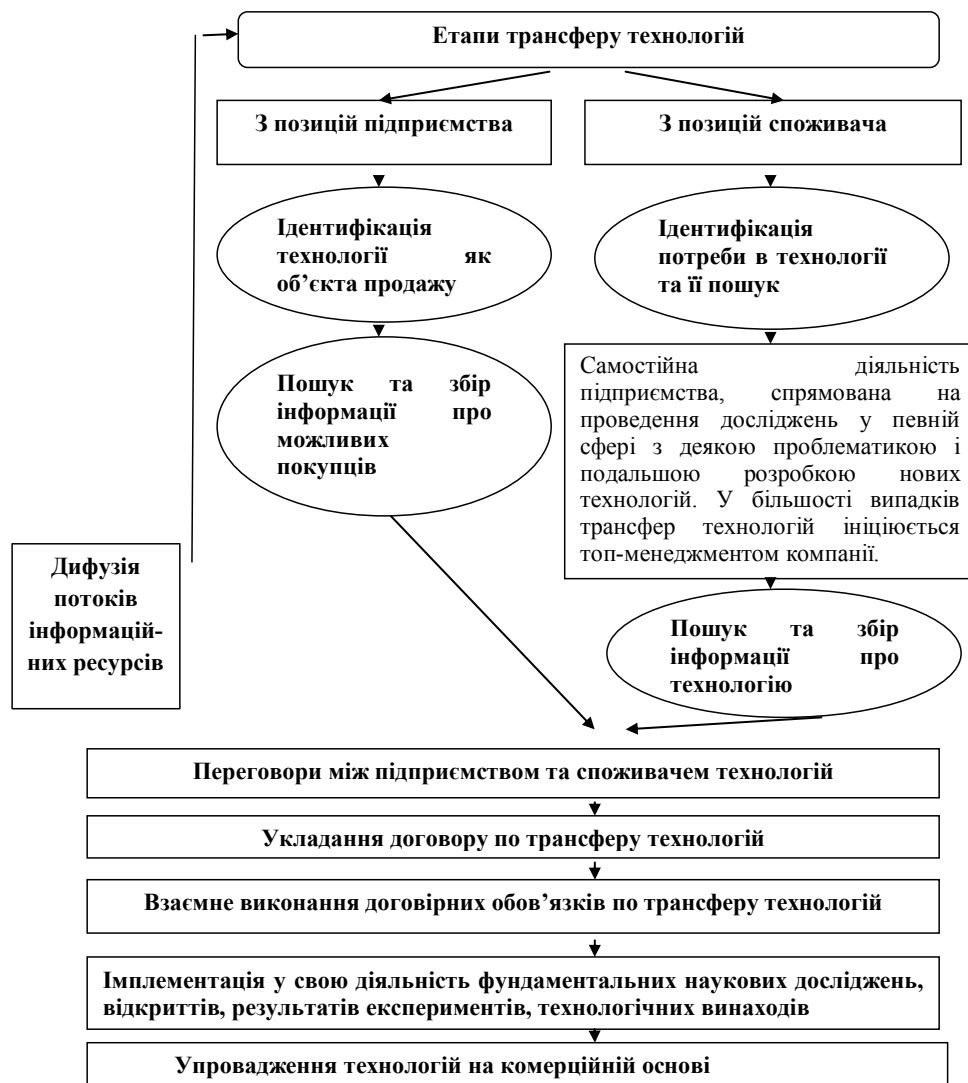

Рис. 1. Схема етапів трансферу технологій у процесі інноваційного розвитку підприємства

нологій, планування трансферу технологій, реалізацію трансферу технологій.

Для українських підприємств необхідно розробити систему етапів, яка би враховувала позиції як підприємства, так і споживача і виконувала би свого роду дифузю потоків інформаційних ресурсів (рис. 1) [7, с. 291; 8, с. 19].

Наведена схема за її імплементації в практичній площині дасть підприємству змогу не лише разово використовувати певні технологічні знання, а й розвивати внутрішній потенціал, поступово перетворюючись із пасивного учасника процесів трансферу технологій в активного. Технологічний розвиток українських підприємств із часом стане основою активізації їх участі у міжнародному трансфері технологій, оскільки на цьому етапі далеко не всі підприємства здатні забезпечувати ефективну співпрацю з іноземними партнерами.

Важливим є те, що забезпечення інноваційної активності підприємств повинно здійснюватися в комплексі, в межах сформованої національної інноваційної системи, створення високотехнологічних виробництв і промислового освоєння результатів науково-дослідних робіт.

Враховуючи умови сьогодення, слід обрати кращий варіант технологічного розвитку, впроваджуючи нову, але більш вартісну технологію, або ж користуватися наявною, спробувавши адаптувати її до інноваційно-технологічних умов розвитку.

Трансфер технологій забезпечує інноваційний розвиток підприємств і країни зокрема, слугує інструментом поширення та впровадження технологій; забезпечує комерційне освоєння технологій; зумовлює діалог між науковою і виробничою сферами; сприяє зростанню конкурентоздатності та технологічному оновленню. Основні етапи трансферу технологій являють собою складний процес організації взаємодії представників науки і промисловості з урахуванням впливу таких факторів, як внутрішній менеджмент організації та культура.

Теоретичне дослідження та конструктивне опрацювання наукових публікацій дало можливість визначити, що на тепер найбільшої вагомості у розвитку виробничих відносин набувають процеси розповсюдження технологій. Однак ці дії слід диференціювати одна від одної і між процесом розроблення (створення) нової технології та процесом її реалізації (споживання), виокремлювати процедури трансферу технологій між підприємствами та у їх межах.

Висновки: активізація процесів трансферу технологій вимагає чіткого усвідомлення їхньої сутності, переваг, видового складу, що дозволить українським підприємствам розробити стратегії технологічного розвитку на системній та комплексній основі. Саме тому проведене дослідження теоретичного базису розвитку процесів трансферу технологій може доповнити вже наявні наукові розробки.

Нині в науковій літературі немає однозначного тлумачення трансферу технологій. Найчастіше трансфер технологій розглядають як передачу, як процес, як вид комунікації та взаємодії, як діяльність. Все ж найбільш повним і вдалим, на нашу думку, є розуміння трансферу технологій як процесу. Трансфер технологій дає можливість підприємству розвивати і комерціалізувати результати досліджень, він створює умови для росту доходів, активізує нові інвестиції, нові технології, формує робочі місця, а також податкові надходження до бюджету, що прямо пов'язано з інноваційним розвитком підприємства та зі зростанням добробуту країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Артамонова Н.О. Інформаційне забезпечення трансферу медичних технологій як сучасний комунікаційний механізм інноваційної діяльності / Н.О. Артамонова. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/bdil/2009-3/6.pdf.
2. Денисюк В.А. Стан та перспективи розвитку передачі (трансферу технологій) в Україні / В.А. Денисюк // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Львів, 2000. № 16. С. 370–377.
3. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>
4. Касич А.О. Втілення концепції стратегічного управління в практику вітчизняних підприємств / А.О. Касич // Бізнес-Інформ. 2014. № 11. С. 290–294.
5. Касич А.О. Звіт про стійкий розвиток як аналітичний інструмент формування корпоративної соціальної відповідальності / Касич А.О., Яковенко Я.Ю. // Ефективна економіка. 2014. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com>.
6. Касич А.О. Теоретичні і методичні основи аналізу внутрішніх джерел фінансування інвестиційної діяльності / Касич А.О. // Актуальні проблеми економіки. 2011. № 3(117). С. 243–250.
7. Мингалев Ж.А. Управление предприятием на основе концепции инновационного потенциала / Ж.А. Мингалев // Проблемы экономики и управления предприятиями, отраслями, комплексами. Новосибирск: ЦРНС, 2008. С. 302–326.
8. Мусіна К.В., Пермінова С.О. трансфер технологій як дієвий механізм сприяння інноваційному розвитку підприємств в умовах глобалізації. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/14-2015/6.pdf>
9. Радіо Свобода URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/29272819.html>
10. Соловьев В. П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (Синергетические эффекты инноваций): [монография] / В. П. Соловьев. Киев : Феникс, 2006. 560 с.
11. Титов В.В. Трансфер технологій / В.В. Титов. URL: <http://www.metodolog.ru/00384/annot.htm>
12. Фоломьев А.Н. Менеджмент инноваций: теория и практика / А.Н. Фоломьев, Э.А. Гейгер. М.: Изд. Российской Ак. гос. службы, 1998. 385 с.
13. Чухрай Н.І. Трансфер і комерціалізація технологічних інновацій / Н.І. Чухрай // Економіка промисловості. 2002. № 3 (17). С. 160–66.
14. Шапошников А.А. Трансфер технологій: определения и формы / А. А. Шапошников // Инновации. 2005. № 1 (78). С. 57–60.

15. Massey P.A Knowledge Exchange Perspective of Technology Transfer / P. Massey. China : IEEE, 1997. P. 106–115.
16. Seaton R. The development and application of interactive models of industrial technology transfer / R. Seaton, M. Cordey-Hayes // *Tehnovation*. 1993. № 1 (13). P. 45–53.
17. Souder W.E. 1987 *Managing New Product Innovation*, D.C. Heath, New York.
18. The Global Competitiveness Report. URL: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.
19. Global innovation index. URL: <http://www.globalinnovationindex.org>.

REFERENCES:

1. Artamonova, N. O., "Information support of transfer of medical technologies as a modern communication mechanism of innovation activity", [Online], available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/bdil/2009-3/6.pdf.
2. Denisyuk, V.A. (2000), "Status and prospects of the technology transfer (technology transfer) in Ukraine", *Socio-economic research in the transition period*, Lviv, no. 16, pp. 370–377.
3. Law of Ukraine "On state regulation of activities in the field of technology transfer", [Online], available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16>
4. Kasich A.O. (2014), "Implementation of the concept of strategic management in the practice of domestic enterprises", *Business-Inform*, no. 11, pp. 290–294.
5. Kasich A.O. and Yakovenko Ya.Yu. (2014), "Report on sustainable development as an analytical tool for the formation of corporate social responsibility", *Effective economics*, no. 10, [Online], available at: <http://www.economy.nauka.com>.
6. Kasich A.O. (2011), "Theoretical and methodological bases of analysis of internal sources of financing of investment activity", *Current problems of the economy*, vol. 3 (117), pp. 243–250.
7. Mingaleva, Zh.A. (2008), "Management of the enterprise on the basis of the concept of innovation potential", *Problems of economics and management of enterprises, branches, complexes*, Novosibirsk: CERN, pp. 302–326.
8. Musina, K.V and Perminova, S.O., "Transfer of technologies as an effective mechanism for promoting innovative development of enterprises in the conditions of globalization", [Online], available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/14-2015/6.pdf>
9. Radio Liberty, [Online], available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/29272819.html>
10. Solovyov, V. P. (2006), "Innovative activity as a systemic process in a competitive economy", *Synergistic effects of innovations*, monograph, Kyiv, Phoenix, 560 p.
11. Titov, V. V, *Technology Transfer*, [Online], available at: <http://www.metodolog.ru/00384/annot.htm>
12. Folmiev, A. N and Geiger, E. A. (1998), "Innovations management: theory and practice", *Izd. Russian Ak. State Service*, 385 p.
13. Chukhray, N. I. (2002), "Transfer and commercialization of technological innovations", vol. 3 (17), pp. 160–66.
14. Shaposhnikov, A. A (2005), "Technology transfer: definitions and forms", *Innovations*. vol. 1 (78), pp. 57–60.
15. Massey, P. A. (1997), "Knowledge exchange perspective of technology transfer", China: IEEE, pp. 106–115.
16. Seaton, R. and Cordey-Hayes, M. (1993), "The development and application of interactive models of industrial technology transfer", vol. 1 (13), pp. 45–53.
17. Souder, W. E. and Heat, D. C. (1987), "Managing new product innovation", New York.
18. The Global Competitiveness Report, [Online], available at: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.
19. Global innovation index, [Online], available at: <http://www.globalinnovationindex.org>.

Kasych A.O.
*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of Management Department,
Kyiv National University of Technologies and Design*

Burkivska V.A.
*Student of Management Department,
Kyiv National University of Technologies and Design*

TRANSFER OF TECHNOLOGIES AS A MECHANISM OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE

The purpose of the article is to generalize the theoretical provisions of the technology transfer in the context of substantiating the components of the mechanism of activating the participation of Ukrainian enterprises in these processes. In the conditions of the increasing importance of the technological component of economic growth, the issue of systemic implementation of advanced technologies becomes of paramount importance, the possession of which provides the company with long-term competitive advantages. Accordingly, in the context of providing technological development, it is important both to develop the scientific potential for the creation of technologies on their own and to actively involve technologies developed by other enterprises and organizations by transfer. On the one hand, enterprises have fairly limited material and technical base for carrying out independent research and, on the other hand, professional research institutions do not receive proper state funding, they need to intensify cooperation with the real sector of the economy. It is the development of the relationship between science and business, which will facilitate the transfer of technologies and their testing, will allow providing innovative development of enterprises on a permanent basis. In the vast majority of Ukrainian enterprises, there is a need to intensify innovation activities and the actual lever of these processes at this stage should be the transfer of technology. Accordingly, the problem presented is relevant and needs to be understood from the point of view of the use of all advantages and opportunities. The article deals with the economic essence of the concept of "technology transfer." It is determined that the characteristic feature of the modern stage of economic development is the profound changes in all its spheres that influence the process of technology transfer.

The methodology of technology transfer should be based on the analysis of the technology itself, the future strategy of cooperation with its developer, investment opportunities and technical abilities of the company in the implementation of innovative technologies.

The results of the study showed that for Ukrainian enterprises, technology transfer is an opportunity to form an innovative system on an integrated basis.

Practical implications. To solve the problems of technology transfer implementation, it is necessary for Ukrainian enterprises to develop a system of stages of this process that takes into account the specific composition of technological exchange and methods of its practical use. The presented scheme, with its implementation in a practical plane, will allow the company not only once to use certain technical knowledge but also develop its internal potential, gradually becoming a passive participant in processes of technology transfer and active. Technological development of Ukrainian enterprises will eventually become the basis for intensifying their participation in the international technology transfer since at this stage far not all enterprises are able to provide effective cooperation with foreign partners.